

Meer wasbeerhonden in Fryslân, maar ook meer afschot: provincie wil volledige populatie verwijderen

FRYSLÂN – De wasbeerhond komt steeds vaker voor in Fryslân. Waar een ontmoeting met het dier enkele decennia geleden nog vrijwel onmogelijk was, lijkt de soort zich inmiddels stevig te vestigen in het noorden van Nederland. Dat blijkt niet alleen uit waarnemingen in het veld, maar ook uit de sterk stijgende aantallen dieren die jaarlijks worden geschoten. De provincie Fryslân wil de invasieve exoot uiteindelijk volledig uit de natuur verwijderen, al betwijfelen onderzoekers of dat haalbaar is.

Opvallende ontmoeting bij Dokkumer Nieuwe Zijlen

Afgelopen maand trok een bijzondere waarneming veel aandacht. Fotograaf John Hoeksma stuitte in een weiland bij Dokkumer Nieuwe Zijlen op maar liefst acht jonge wasbeerhonden. De jonge dieren speelden ongestoord met elkaar en leken zich nauwelijks iets aan te trekken van zijn aanwezigheid.

“Ze waren gewoon aan het ravotten alsof ik er niet was,” vertelt Hoeksma. Omdat wasbeerhonden normaal gesproken erg schuw zijn en zich vooral in de schemering of ’s nachts laten zien, is zo’n grote groep jonge dieren overdag een uitzonderlijk gezicht.

Hoewel de dieren door hun pluizige uiterlijk een vriendelijke en onschuldige indruk maken, geldt de wasbeerhond officieel als een invasieve exoot. Dat betekent dat het een uitheemse diersoort is die zich in Europa heeft gevestigd en mogelijk

schade kan veroorzaken aan de natuur.

Populatie groeit in Noord-Nederland

Volgens onderzoeker Harrie Bosma, die zich al jarenlang bezighoudt met de soort, groeit de populatie wasbeerhonden de laatste jaren duidelijk. "Vooral in de drie noordelijke provincies zien we dat de aantallen toenemen. Het zijn waterrijke gebieden met veel moeras en dichte begroeiing, precies het leefgebied waar wasbeerhonden zich thuis voelen." De waarneming van acht jonge dieren is volgens Bosma goed te verklaren. In de zomer beginnen jonge wasbeerhonden zelfstandig te worden. Langzaam verlaten zij hun ouders en gaan op zoek naar een eigen leefgebied. "Ze nemen steeds meer afstand van hun ouders en kunnen uiteindelijk wel twintig tot dertig kilometer verderop terechtkomen."

Jonge dieren lopen extra risico

Juist deze jonge dieren worden relatief vaak gezien. Dat heeft alles te maken met hun onervaren gedrag. "Ze moeten de omgeving nog leren kennen," legt Bosma uit. "Daardoor zijn ze minder voorzichtig dan volwassen dieren." Dat brengt ook gevaren met zich mee. Vooral in het verkeer vallen slachtoffers. Regelmatig worden jonge wasbeerhonden aangereden wanneer zij nieuwe leefgebieden proberen te bereiken.

Van Oost-Azië naar Nederland

De wasbeerhond is oorspronkelijk afkomstig uit Oost-Azië. In de vorige eeuw werd het dier naar Europa gehaald vanwege zijn pels, die populair was in de bontindustrie. Later werden duizenden exemplaren uitgezet in de voormalige Sovjet-Unie, waardoor zich geleidelijk grote populaties konden ontwikkelen. Vanuit Oost-Europa verspreidde de soort zich steeds verder westwaarts en bereikte uiteindelijk ook Nederland. Daarnaast werden sommige dieren jarenlang als huisdier gehouden. Dat is inmiddels verboden, omdat de wasbeerhond op de Europese lijst van invasieve exoten staat.

Ideaal leefgebied in Fryslân

Uit een uitgebreid onderzoek, dat eerder dit jaar in opdracht van de provincie Overijssel werd gepubliceerd, blijkt dat vooral moerasgebieden aantrekkelijk zijn voor wasbeerhonden. Dichte begroeiing biedt voldoende schuilplaatsen en er is volop voedsel beschikbaar.

Hun voedsel bestaat onder meer uit:

- muizen;
- amfibieën;
- slakken;
- insecten;
- aas.

Volgens Bosma blijkt uit zenderonderzoek bovendien dat de dieren zelfs schapenmest eten. Binnen Fryslân zijn vooral het Lauwersmeergebied, de Friese meren en het zuidwestelijke deel van de provincie bijzonder geschikt als leefgebied.

Provincie zet in op volledige verwijdering

Omdat de wasbeerhond op de Europese Unielijst van invasieve exoten staat, zijn lidstaten verplicht maatregelen te nemen om verdere verspreiding tegen te gaan. De provincie Fryslân heeft daarom een ambitieus doel vastgesteld: de volledige populatie uit de provincie verwijderen. De uitvoering ligt bij de Faunabeheereenheid Fryslân (FBE). De organisatie beschikt de afgelopen jaren over steeds meer mogelijkheden om de dieren op te sporen en te bestrijden. Zo mag tegenwoordig ook 's nachts worden gejaagd en kunnen extra vangmiddelen worden ingezet.

Sterke stijging van het afschot

De intensivering van de bestrijding is duidelijk zichtbaar in de cijfers.

In Fryslân werden geschoten:

- **2023:** 16 wasbeerhonden;
- **2024:** 52 wasbeerhonden;
- **2025:** 122 wasbeerhonden.

Een groot deel van de dieren werd gevonden in Midden-Ooststellingwerf. Volgens de Faunabeheereenheid betekent dit echter niet dat de dieren eenvoudig zijn op te sporen. Integendeel. Voor het afschieten van de 122 wasbeerhonden waren vorig jaar ongeveer **1.150 afzonderlijke jachtacties** nodig. De FBE stelt dat zowel de intensiteit als de effectiviteit van het beheer de afgelopen jaren sterk is toegenomen.

Schade nog nauwelijks aangetoond

Ondanks de actieve bestrijding is nog niet duidelijk welke schade de wasbeerhond daadwerkelijk veroorzaakt. Het Overijsselse onderzoek concludeert dat er op dit moment geen aantoonbare effecten op ecosysteemniveau zijn vastgesteld. Wel bestaan zorgen over grondbroedende vogels, met name weidevogels. Net als de vos en de steenmarter zou ook de wasbeerhond eieren en kuikens kunnen opeten. In Wolvega werden in 2023 relatief veel nesten door wasbeerhonden gepredeerd. Sindsdien zijn echter nauwelijks nieuwe gevallen vastgesteld.

Twijfels over de effectiviteit

Hoewel steeds meer dieren worden geschoten, neemt de populatie vooralsnog toe. Onderzoeker Harrie Bosma verwacht daarom niet dat de soort nog volledig uit Fryslân zal verdwijnen. “Je houdt ze niet tegen.”

Ook de onderzoekers die het Overijsselse rapport opstelden plaatsen vraagtekens bij de huidige aanpak. Volgens hen leidt intensieve bestrijding hooguit tot een vertraging van de verspreiding. Een daadwerkelijke afname van de populatie lijkt daarmee onwaarschijnlijk.

FBE blijft inzetten op bestrijding

De Faunabeheereenheid deelt die conclusie niet volledig. De organisatie erkent dat er waarschijnlijk veel meer wasbeerhonden in Fryslân leven dan momenteel worden opgespoord, maar ziet dat niet als reden om te stoppen. Volgens de FBE blijft intensieve bestrijding noodzakelijk om verdere uitbreiding zoveel mogelijk af te remmen en de doelen van het provinciale beleid na te streven.

Daarmee lijkt de discussie voorlopig nog niet beslecht. Terwijl de wasbeerhond zich steeds verder verspreidt in het Friese landschap, groeit tegelijkertijd de inzet om de populatie onder controle te krijgen. Of volledige verwijdering ooit haalbaar is, blijft echter onderwerp van debat onder onderzoekers en beheerders.

bron: [Omroep Fryslân](#), 28/07/2026